

Gubi li Sinj svoj urbani identitet?

Autor/ica [Ivana Vrančić](#)

Objavljeno: 10 studenoga, 2020

Autor fotografija: Petar Malbaša

Temelji urbanosti današnje gradske jezgre Sinja nastali su krajem 17. stoljeća, pod utjecajem Austro-Ugarske monarhije, a prve veće kuće sagrađene su tijekom 19. i početkom 20. stoljeća i do danas imaju manje-više nepromijenjen izgled.

Sinjani su iznimno ponosni na staru gradsku jezgru, koja svjedoči višestoljetnoj urbanoj povijesti. No, posljednjih 20-30 godina u centru je sve manje stanara, a stare kuće zbog zuba vremena propadaju. Odlukom o komunalnom redu Grada Sinja propisano je da Grad može intervenirati kada ruševina prijete građanima na javnim površinama na način da ukloni dijelove ili cijele objekte, no to se u praksi, barem za sada, ne provodi. Dodatan problem u cijeloj ovoj priči jest činjenica da su mnoge od tih kuća pod zaštitom Ministarstva kulture i ne smiju se cijele srušiti, a za njihovu sanaciju i rekonstrukciju potrebno je i vrijeme i novac.

U sustavu u kojem ne postoji odgovornost vlasnika za održavanje objekata, krajnje je vrijeme za poduzimanje koraka da se takvi objekti dovedu u red, kako bi stara gradska jezgra bila sigurna za stanare i prolaznike, ali i puno uređenija, da se počne voditi računa o urbanoj kulturi. Trenutno stanje nekih građevina u centru grada dokaz je da gradska vlast ne vodi računa o tome da, zajedno s konzervatorima i građevinskom inspekcijom, pronađe model kako bi se utjecalo na vlasnike da saniraju svoje objekte koji postaju komunalni problem i ruglo grada.

Jedna od najpoznatijih sinjskih ruševina je 'Vila Ramanjola' u Vrcanovom oboru, stara preko 200 godina. Navedena građevina se nalazi unutar zone 'B' Kulturno povijesne urbanističke cjeline grada Sinja, zaštićene Rješenjem Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Uprave za zaštitu kulturne baštine i upisana je u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Nekadašnja vila je već desetljećima gradsko ruglo jer je godinama nitko nije održavao. Posljednjih nekoliko godina je i prijetnja sigurnosti mještana Vrcanovog obora i prolaznika jer se svako malo s nje odranjaju teške kamene vace od muljike, cigle i grede.

Kuću je prije 12-ak godina od više privatnih vlasnika kupila jedna sinjska tvrtka s namjerom izgradnje stanova. Zbog financijskih poteškoća gradnja je obustavljena, a kuća se počela urušavati. U međuvremenu je tvrtka otišla u stečaj, a nedugo potom u stečaju je završila i banka koja je bila glavni vjerovnik.

Stanari Vrcanovog obora smatraju da su u ovom slučaju sve nadležne službe zatajile, od Županije do Države i Konzervatorskog zavoda, jer sve ove godine odgovornost sa sebe prebacuju na druge, iako sve priznaju da kuća predstavlja opasnost za sigurnost građana. Grad Sinj odgovara da gradska vlast nije nadležna za problem i upućuje ih na građevinsku inspekciju. Građevinska inspekcija se poziva na činjenicu da se kuća nalazi u staroj gradskoj jezgri te da je zaštićeno kulturno nematerijalno dobro te ih upućuju na Konzervatorski odjel u Splitu. Konzervatorski odjel pak tvrdi da je riječ o privatnom vlasništvu i da vlasnik mora poduzeti mjere osiguranja objekta od rušenja, a ukoliko to ne može vlasnik, onda lokalna samouprava može zatražiti ovlast da imenuje skrbnika kako bi poduzela radnje koje je dužan napraviti vlasnik. Vlasnik kaže da je on u stečaju i da nema potrebna sredstva za sanaciju kuće. Gradonačelnica Sinja **Kristina Križanac** odgovara da, s obzirom na pravnu zamršenost rješenja problema, građevinska inspekcija treba procijeniti visoku rizičnost objekta i donijeti rješenje o rušenju. No, da bi se donijelo rješenje o rušenju mora se skinuti svojstvo spomenika, što može učiniti samo Vijeće za kulturu koje djeluje pri Ministarstvu kulture. I tako u krug, već puno desetljeće.

Na žalost, 'Vila Ramanjola' nije jedina 'kuća strave' u centru Sinja. Ima ih nekoliko, ali ona je pravi primjer nebrige i onoga što bi se moglo dogoditi s ostalim sličnim objektima ukoliko nadležne institucije, prije svih Grad Sinj, u skoro vrijeme ne počnu razmišljati o načinima rješavanja ovoga problema.

Gradonačelnica Kristina Križanac ističe da su svi vlasnici dužni svoje objekte održavati na način da isti ne predstavljaju ugrozu na javnim površinama.

'Ukoliko postoji privatni objekt poznatog vlasnika, koji nakon upozorenja ne sanira svoj objekt, vlasnik se obaveštava da će Grad o svom trošku sanirati objekt i uložena sredstva naplatiti od vlasnika. Ovakav način postupanja odnosi se na privatne objekte koji su smješteni neposredno uz javno-prometnu površinu. Ako je vlasnik nepoznat ili su na objektu neriješeni imovinsko-pravni odnosi, Grad postavlja znak zabrane prilaska objektu, odnosno upozoravajuću traku i znak obaveznog zaobilazanja', kaže gradonačelnica.

Na pitanje koliko je Grad Sinj u proteklih godinu dana izdao upozorenja vlasnicima da zbog sigurnosti i/ili narušavanja izgleda područja na kojima se nalaze saniraju svoje zapuštene građevinske objekte još uvijek nismo dobili odgovor. Nakon našeg ponovljenog upita, gradonačelnica nam je odgovorila da je pitanje prosljedila nadležnoj gradskoj službi.

Na žalost, čini se kako za sada nema konkretnog rješenja problema. No, vrijedi istaknuti da bi sanacija ruševina u staroj gradskoj jezgri izravno poduprla i Projekt 'Sinj u sridu', u dijelu koji se odnosi na rekonstrukciju, obnovu i revitalizaciju nepokretnih kulturnih dobara Grada Sinja kako bi postali osnova za razvoj niza tematski povezanih kulturnih i turističkih sadržaja koji bi Sinj pretvorili u turističko odredište tijekom cijele godine. Kako bi se to u potpunosti postiglo, ali prije svega kako bi stara gradska jezgra bila sigurna za stanovnike i prolaznike, pa i turiste, potrebno je dovesti u red sve ruševne građevine. Što se prije počne s tim, Sinj će prije postati primamljivo kulturno-turističko odredište.

